

"คิโยมิซุเดระ"

ในอีกหลายร้อยปีข้างหน้า

| กณัญญา มัทธูโร |

"คิโยมิซุเดระ" หรือที่คนไทยส่วนใหญ่เรียกว่า **"วัดน้ำใส"** นั้น เป็นมรดกโลกสำคัญ หนึ่งใน 17 แห่งของเกียวโต ตั้งอยู่ที่บริเวณกลางเขาโอโตวะซังสูง ราว 242.5 เมตร จากระดับน้ำทะเล สถาปนาเป็นวัดครั้งแรกโดยพระเอนจินเมื่อค.ศ.778 โบสถ์วิหาร สร้างขึ้นในปฐมนิคม โดยซากะโนะอุเอะ ทะมะมะมาโร นักรบคนสำคัญที่รับราชการเคียงข้างจักรพรรดิ 4 พระองค์ ถือเป็นวัดไม่กี่แห่งที่เก่าแก่กว่าตัวเมืองเกียวโตเมืองหลวงของญี่ปุ่นในสมัยเฮอันเสียอีก และยังเป็นหนึ่งใน 33 วัดในภาคตะวันตกของประเทศที่ประดิษฐานพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวรเป็นพระประธาน

▲ เมเปิ้ลจำนวน 1,000 ต้นปกคลุมลานหน้าน้ำตก Otowa ด้านล่าง

เขาโอโตวะซังนี้ เป็นหนึ่งในเขา 36 ลูกที่เรียงรายกันตั้งแต่เขาอิเซซังทางเหนือไล่ไปถึงเขาอินาริซังทางใต้ของเกียวโต แต่ละเขาต่างก็มีวัดพุทธ และศาลชินโตทั้งเล็ก และใหญ่ เรียงรายกันอยู่มากมาย ทั้งนี้ ด้วยความเชื่อว่าขุนเขา ป่าไม้ หินผา เป็นที่สถิตยของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่คอยปกป้องรักษาผู้คนที่ย้ายอยู่ด้านล่างสำหรับเขาโอโตวะซังนั้น มีตำนานว่า ในอดีตมีมังกรที่คอยพิทักษ์รักษาพระโพธิสัตว์ อาศัยอยู่บริเวณด้านหลังโบสถ์ยามค่ำคืนมังกรจะออกมาดื่มน้ำที่น้ำตกโอโตวะเป็นประจำ น้ำจากน้ำตกยังเป็นน้ำศักดิ์สิทธิ์จากเขาด้านบน ใครดื่มน้ำจะสมปรารถนาในด้านต่างๆ

สำหรับสถาปัตยกรรมเก่าแก่ในวัดนั้น โบสถ์วิหารหลายหลังถูกเผาทำลายจากสงครามกลางเมืองหรือจากเพลิงไหม้หลายต่อหลายครั้ง แต่ทางวัดก็ได้บูรณะ สถาปัตยกรรมเหล่านั้นขึ้นมาครั้งแล้วครั้งเล่า ตัวโบสถ์ที่มีเวทีลอยฟ้าด้านหน้าหรือ "คิโยมิซุเดระโนะบุไต" ในปัจจุบันสร้างขึ้นใหม่ โดยทากูทากะ อิเอะมิทซุโชกุน

▲ โบสถ์ Hon-do ยังปฏิสังขรณ์เวทีอยู่

▲ จากประตู San-mon สามารถมองเห็นเจดีย์ Sanjunotou และประตู Nishi-mon ได้

▲ ข้างยังไม่ได้ออเจ้าหิ้งรอบๆ เสาได้เวทีโบสถ์ออก

คนที่สาม สมัยเอโดะในปี 1633 เอกลักษณะหลักอยู่ที่หลังคาทรงสูงมุงด้วยเปลือกไม้ฮิวาตะ มีหลังคาเล็กขนาบซ้ายขวาด้านหน้าสองด้าน และมีเวทีลอยฟ้าสูงจากพื้นดิน 18 เมตร รองรับด้วยเสาไม้เส้นผ่านศูนย์กลาง 80 เซนติเมตร จำนวน 168 ต้น เสาเหล่านี้ถูกเรียงซ้อนกันไปมา โดยไม่ได้ตะปูแม้แต่ตัวเดียว นอกจากโบสถ์ฮอนโดแล้ว ยังมีวิหารโอคุโนะอิน วิหารอะมิดาโด วิหารซาคะโด เจดีย์โคะยาสุโนะโท ศาลจิซุจินจะ ฯลฯ เรียงรายอยู่รวม 15 หลัง แต่ละหลังต้องคอยทำนุบำรุง และบูรณะทุกๆ 50 ปี

การบูรณะครั้งล่าสุด เริ่มจากปี 2008 กำหนดแล้วเสร็จในปี 2020 นี้ ถือเป็นการบูรณะครั้งใหญ่ เริ่มจากวิหารอะมิดาโด วิหารซาคะโด วิหารโอคุโนะอิน เจดีย์โคะยาสุโนะโท ตามลำดับ ตามด้วยการบูรณะเวที และหลังคาโบสถ์จากปี 2017 ลำพังเปลือกสนฮิวาตะที่ใช้ทำหลังคา ก็ต้องรวบรวมจากทั่วประเทศ จำนวนกว่า 1,700,000 ชิ้น ส่วนเสาที่รองรับเวทีนั้น จากการเอ็กซเรย์พบว่ามีเสา 9 ต้น ด้านในผุกร่อนบ้างแล้ว ข้างจึงต้องหาไม้เคะยาจิหรือต้นฮิโนะคะที่มีอายุเกินกว่า 300 ปีขึ้นไปมาเปลี่ยน เคะยาจิที่อายุต่ำกว่านั้น จะมีขนาดใหญ่ไม่พอ และไม่อาจทนทานได้ถึง 400 ปี นับเป็นงานที่ลำบากยิ่ง ทั้งการเปลี่ยนเสา และการหาไม้เคะยาจิที่ได้คุณภาพเพียงพอ

ก่อนหน้าการบูรณะครั้งใหญ่นี้ คณะสงฆ์ของวัดได้ตกลงเตรียมการเพื่ออนาคต อีกหลายร้อยปีข้างหน้าด้วยการลงมือซื้อเขาใกล้ๆ ปลุกต้นเคะยาจิ และต้นฮิโนะคะจำนวน 3,000 ต้นเอง เมื่อปี 2000 โดยวางแผนไว้ว่าจะเพิ่มเป็น 6,000 ต้นในอนาคตงานปลูกป่าครั้งนี้ไม่เพียงเพื่อหาไม้สำหรับทำเสาบูรณะวัดในอนาคตเท่านั้น แต่ยังมาจากความเชื่อดั้งเดิมของคณูปุ่นว่า ป่าเขาที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยต้นไม้ตามธรรมชาตินั้น เป็นที่สถิตยของเทพเจ้า หากผู้คนให้ความเคารพไม่ทำลายป่า ทำลายเขา ภัยธรรมชาติก็จะเบาบาง ัญญาหารก็จะสมบูรณ์ พร้อมๆ กับการปลูกป่า ทางวัดก็เลือกไม้ปลูกที่เหมาะสมกับธรรมชาติของเขาโอโตวะระ คอยมาลงเสริมเป็นประจำ ซากุระที่ลงใหม่จำนวน 1,000 ต้นในปี 2000 ก็คิดเอาแต่ซากุระป่าสายพันธุ์ยามะซากุระ ที่รากยึดเหนี่ยวดิน ตามเชิงเขาได้ ดีกว่าซากุระสายพันธุ์โซเมะโยชิโน ที่ดูปลั่งการภายนอกแต่รากโคนไม่แข็งแรง อายุสั้นกว่ามาก เมเปิ้ล 1,000 ต้น ก็เป็นพันธุ์ที่เปลี่ยนสีสดงาม ต้องหมั่นดูแลสม่ำเสมอ รอบๆ ประตูซุ้มมงหน้าทางเข้า ก็มีซากุระพันธุ์ย้อยกลีบซ้อน และกลีบเดี่ยวเรียงรายอยู่ ด้านล่างก็เป็นสวนอาซาเลียจีวแน่นพื้นที่งดงามตลอดปี

► วิวที่วัดอยู่บนเชิงเขาทำให้มองเห็นตัวเมืองเกียวโตโดยรอบได้

▲ จากประตู Nishi-mon จะเห็นพระอาทิตย์ตกดินงดงาม

▲ เมื่ออาซาเลียจิบานช่วงต้นพฤษภาคม ตรงนี้จะงดงามมาก

▲ ประตู Nishi-man นานๆ จะเปิดสักครั้ง เพิ่งปฏิสังขรณ์ใหม่

อย่างไรก็ตามผู้เขียนไม่ค่อยได้ไปนมัสการพระที่วัดคิโยมิซุเดระมานานหลายปี เพราะความที่คนแน่นตลอด ตั้งแต่เช้าจรดค่ำไม่สามารถสัมผัสความขลังของวัดได้ จนกระทั่งเดือนกันยายนที่ผ่านมา เมื่อนักท่องเที่ยวบางตา จากการปิดประเทศเนื่องมาจากการระบาดของโคโรนาไวรัสสายพันธุ์ใหม่ จึงได้ย่างกรายไปในวันที่ไป ยังมีโอกาสได้ชมขบวนแห่ “เซริวเอะ” ที่มีตำนานมาจากมังกรสี่เศียรที่อาศัยหลังโบสถ์ฮอนโด และมักมาดื่มน้ำที่น้ำตกโอะโตะวาเป็นครั้งแรกด้วย ขบวนแห่หน้าด้วยหญิงสาวสองคนคอยพรมน้ำมนต์ของพระโพธิสัตว์ให้กับผู้คน ตามด้วยทหารในชุดโบราณที่ขนานมังกรเซริวทั้งสองด้าน ที่น่าประทับใจคือ หัว และเกล็ดของมังกร ประกอบขึ้นจากกระดาษที่ผู้คนใช้คัดบทสวดมนต์เวลาามนมัสการพระโพธิสัตว์ และการรำรำก็ทำไ้งดงามเสมือนกับมังกรเลื้อยไปมาจริงๆ จะเห็นได้ว่าทั้งความเป็นมาของวัด สถาปัตยกรรม การบูรณะซ่อมแซม และขบวนแห่ที่มาเกิดขึ้นทีหลัง ต่างก็มีตำนานความเชื่อที่อ้างอิงได้ ไม่ได้ยกขึ้นมาลอยๆ และที่สำคัญยังมองการณ์ไกลไปอีกหลายร้อยปีข้างหน้า คงด้วยเหตุนี้เองที่ทำให้วัดคิโยมิซุเดระ คงกระพันมาได้กว่า 1,300 ปี และยังคงศักดิ์สิทธิ์อยู่เป็นคู่บ้านคู่เมืองเกี่ยวโตตลอดไป

► เทพหญิงในขบวน Seiryu-e กำลังพรมน้ำมนต์ให้ผู้คนที่มานมัสการพระ

▲ อ้อมไปอีกด้านหนึ่งจะเห็นโบสถ์เรียงรายอยู่กับเจดีย์ Sanjunotou

▲ ขบวนแห่มังกร Seiryu-e อันงดงาม

▲ ขบวนแห่ไปปิดท้ายที่หน้าวิหาร Okuno-in